

Gearrchúrsa Leibhéal 1 de chuid na Sraithe Sóisearaí

Fanacht Slán, Breathnú go Maith, Bheith Iontach

Treoirlínte don Mheasúnú Rangbhunaithe

An Chéad Eagrán

An Clár Ábhar

Réamhrá	3
Measúnuithe Rangbhunaithe: Eolas Ginearálta	3
An leibhéal gnóthachtála a chinneadh	4
Neamhspleáchas scoile chun Measúnú Rangbhunaithe a ullmhú	4
An chaoi a dtacaíonn an scoil leis an measúnú a chur i gcrích	5
Measúnú Rangbhunaithe in Fanacht Slán, Breathnú go Maith, Bheith Iontach	6
Measúnú Rangbhunaithe: Mo phróifíl phearsanta	6
An Measúnú Rangbhunaithe a chomhlánú in Fanacht Slán, Breathnú go Maith, Bheith Iontach	8
Comhairle don scoláire	9
An leibhéal gnóthachtála a chinneadh: Na Gnéithe Cáilíochta	9

Réamhrá

Cuirtear ar fáil sa cháipéis seo, *Gearrchúrsa Leibhéal 1 de chuid na Sraithe Sóisearaí—Fanacht Slán, Breathnú go Maith, Bheith Iontach: Treoirínite don Mheasúnú Rangbhunaithe*:

- eolas ginearálta faoi Mheasúnuithe Rangbhunaithe
- sonraí faoi chineál agus faoi raon feidhme an Mheasúnaithe Rangbhunaithe a bhfuil cur síos air sa tsonraíocht do ghearrchúrsa na sraithe sóisearaí, Fanacht Slán, Breathnú go Maith, Bheith Iontach
- na Gnéithe Cáilíochta a úsáidfeadh chun cur síos a dhéanamh ar an leibhéal gnóthachtála sa Mheasúnú Rangbhunaithe
- treoirínite don scoil, don mhúinteoir agus don scoláire maidir leis an Measúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích.

Ba cheart na treoirínite seo a úsáid i gcomhar leis an tsonraíocht do ghearrchúrsa na sraithe sóisearaí Fanacht Slán, Breathnú go Maith, Bheith Iontach agus leis an *bhFoireann Uirlisí don Mheasúnú* don tsraith shóisearach. Tugtar breac-chuntas mionsonraithe ar an measúnú don tsraith shóisearach sa *Chreat don tSraith Shóisearach, 2015*, atá ar fáil ar

<https://www.education.ie/ga/Foilseach%C3%A1in/Tuarasc%C3%A1lacha-Beartais/Creat-don-tSraith-Shoisearach-2015.pdf>

I ngearrchúrsaí na sraithe sóisearaí, beidh réimse cuir chuige measúnaithe in úsáid le cur leis an bhfoghlaim. Áireofar leo sin measúnuithe leanúnacha, lena n-áirítear tascanna agus scrúduithe rialta a dhearfaidh an múinteoir; measúnú leanúnach don scoláire atá ag tabhairt faoi Aonaid Foghlama Tosaíochta ag Leibhéal 1; agus Measúnú Rangbhunaithe amháin.

Measúnuithe Rangbhunaithe: Eolas Ginearálta

Is é an chaoi is fearr le cur síos a dhéanamh ar Mheasúnú Rangbhunaithe ná an tráth a ndéanann an múinteoir measúnú ar an scoláire leis an tasc sonracha/na tascanna sonracha a leagtar amach i sonraíocht ghearrchúrsa CNCM nó sa tsonraíocht ghearrchúrsa a d'fhorbair an scoil. Leagtar amach sna treoirínite seo na tascanna agus na Gnéithe Cáilíochta, a thacaíonn le breithiúnas an mhúinteora.

Cé go bhfuil an measúnú cosúil leis an measúnú leanúnach a tharlaíonn gach lá sa rang, i gcás an Mheasúnaithe Rangbhunaithe úsáidtear breithiúnas an mhúinteora i dtuairisciú na scoile do thuismitheoirí agus don scoláire. Ullmhaíonn an scoláire don Mheasúnú Rangbhunaithe thar

thréimhse ama molta sa dara nó sa tríú bliain. Ní chuirtear torthaí a bhaintear amach i dtionscadail eile, in obair baile, ná i dtrialacha a dhéanann an scoláire le linn dó a ghnáthobair ranga a dhéanamh san áireamh le tuairisceoir a bhronnadh mar chuid den Mheasúnú Rangbhunaithe.

An leibhéal gnóthachtála a chinneadh

Measúnuithe ar leibhéal comónta atá i Measúnuithe Rangbhunaithe. Bunaíonn an múinteoir an leibhéal a ghnóthaíonn an scoláire sa Mheasúnú Rangbhunaithe ar na Gnéithe Cáilíochta a leagtar amach sna treoirlínte seo. Tá dhá thuairisceoir ag Leibhéal 1 – *Curtha i gcrích go rathúil* agus *Dul chun cinn déanta*. Ba cheart go mbeadh fianaise ar an obair nuair a bhronntar Curtha i gcrích go rathúil anghar do na critéir uile nó do bhunús mór na gcritéar don leibhéal sin sna Gnéithe Cáilíochta agus ba cheart gurb é breithiúnas an mhúinteora ‘ar an iomlán’ go bhfuil an tuairisceoir sin tuillte ag obair an scoláire. I gcás an tuairisceoir Dul chun cinn déanta a bhronnadh, beidh leas bainte ag an scoláire as rochtain a fháil ar roinnt torthaí foghlama sa ghearrchúrsa agus beidh fianaise ann le tacú leis an mbronnadh sin.

Am don Mheasúnú Rangbhunaithe

Áirítear Measúnú Rangbhunaithe san fhad ama a thugtar do ghearrchúrsaí, timpeall 100 uair an chloig. Is ionann an Measúnú Rangbhunaithe seo agus toradh na hoibre ar tugadh fúithi i dtrí shnáithe an ghearrchúrsa Fanacht Slán, Breathnú go Maith, Bheith Iontach. Is é an Measúnú Rangbhunaithe don ghearrchúrsa seo Mo phróifíl phearsanta ina dtugtar breac-chuntas ar an dul chun cinn a dhéanann an scoláire i rith an chúrsa. Comhlánóidh an scoláire próifíl phearsanta sula dtosaítear ar an ngearrchúrsa Fanacht Slán, Breathnú go Maith, Bheith Iontach. Ba cheart an dara próifíl phearsanta a chruthú ansin nuair atá an cúrsa críochnaithe.

Baineann an múinteoir feidhm as a bhreithiúnas gairmiúil féin lena shocrú cá mhéad ama a bhíonn de dhíth leis an measúnú a chur i gcrích, ag brath ar riachtanais an scoláire aonair. Cé go mbeidh éagsúlacht ag baint leis an am a ndéantar an Measúnú Rangbhunaithe i ngearrchúrsaí, ag brath ar an scoil, ní féidir Measúnuithe Rangbhunaithe a dhéanfar i gcomhair tuairisciú i bPróifíl Ghnóthachtála na Sraithe Sóisearaí (PGSS) a chur i gcrích sa chéad bhliain.

Neamhspleáchas scoile chun Measúnú Rangbhunaithe a ullmhú

Leagtar amach sna treoirlínte seo raon roghanna le haghaidh an Mheasúnaithe Rangbhunaithe ionas go mbeidh siad ag teacht le riachtanais agus le dálaí áirithe an scoláire agus na scoile. Cuirtear réimse féidearthachtaí i láthair maidir leis an gcaoi ar féidir an Measúnú Rangbhunaithe a dhéanamh, agus

ról an mhúinteora in éascú riachtanais an scoláire. Laistigh de na paraiméadair a shocraítear sna treoirlínte, is féidir leis an scoil, leis an múinteoir agus leis an scoláire raon na dtéamaí agus na n-ábhar don mheasúnú a shocrú go neamhspleách.

Féadfaidh an scoil aon ghearrchúrsa ó CNCM a chur in oiriúint dá riachtanais shonracha féin agus do chomhthéacs na scoile. Má tá an cúrsa á chur in oiriúint, d'fhéadfadh go mbeadh ar an scoil an Measúnú Rangbhunaithe a chur in oiriúint freisin ionas go léireodh sé foghlaim an scoláire. Féadfaidh scoil a gearrchúrsa(i) féin a fhorbairt freisin, chomh maith le Measúnú Rangbhunaithe lena mbaineann. Tá treoirlínte ar fáil d'aon scoil ar mian léi a gearrchúrsa(i) féin a fhorbairt.

An chaoi a dtacaíonn an scoil leis an measúnú a chur i gcrích

Tacaíonn an scoil le cur i gcrích an mheasúnaithe ach:

- a chinntiú go dtugtar *an tSonraíocht agus na Treoirlínte do na Measúnuithe Rangbhunaithe* de chuid CNCM don mhúinteoir
- tacú leis an múinteoir an tuairisceoir leibhéil a bronnadh ar gach scoláire a thaifeadh
- a chinntiú go mbeidh fáil ag gach scoláire ar an measúnú
- torthaí an Mheasúnaithe Rangbhunaithe a thuairisciú don scoláire agus dá thuismitheoirí/chaomhnóirí mar chuid de nósanna imeachta tuairiscithe na scoile agus trí Phróifíl Ghnóthachtála na Sraithe Sóisearaí (PGSS).

Agus fianaise á bailiú chun críocha an mheasúnaithe i nGearrchúrsaí na Sraithe Sóisearaí, is tábhachtach go n-úsáideann múinteoirí cineálacha cur chuige atá inbhuanaithe agus comhréireach. Toisc go mbaineann measúnú le cur ar chumas an mhúinteora torthaí a fheabhsú don scoláire, tá sé tábhachtach a chinntiú nach mbeadh an iomarca páipéarachais ná próisis ró-chasta mar chonstaic le foghlaim agus teagasc. Is gá go dtacódh aon pháipéarachas le foghlaim seachas a bheith mar thoradh ann féin. Ba cheart go mbeadh breithiúnais mheasúnaithe bunaithe ar fhianaise a tharraingítear go príomha ó fhoghlaim laethúil.

Bealach amháin is ea próiseas pleanála éifeachtúil ina sainithnítear cén uair agus cén chaoi a ngabfar príomhghnéithe den fhoghlaim mar fhianaise don mheasúnú lena chinntiú go bhfanann gearrchúrsaí in-bhainistithe agus inbhuanaithe. Seachnaítear sa chur chuige seo fianaise iomarcach agus mhíchuí a bhailiú maidir le feidhmíocht an scoláire. Seachnaítear chomh maith an brú ag deireadh an chúrsa chun fianaise a lorg agus a shainithint le tacú le breithiúnais maidir le feidhmíocht ar an iomlán.

D'fhonn aiseolas a chur ar fáil don scoláire agus é i mbun an mheasúnaithe, ba cheart breathnú ar an bpróiseas leis an Measúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích mar chuid den phróiseas teagaisc agus foghlama, agus ní chun críche measúnú amháin. Tá sé i gceist go dtabharfaidh an múinteoir treoir agus tacaíocht don scoláire agus go ndéanfaidh sé maoirseacht air ó thús deireadh an phróisis.

D'fhéadfadh sé go mbeadh i gceist le tacaíocht:

- riachtanais an taisc a shoiléiriú
- samplaí anótáilte d'obair an scoláire a úsáid le brí agus le léirmhíniú na nGnéithe Cáilíochta a shoiléiriú don scoláire
- treoracha a chur ar fáil go rialta agus go straitéiseach le críochnú tráthúil an tionscadail deiridh a éascú.

Measúnú Rangbhunaithe in Fanacht Slán, Breathnú go Maith, Bheith Iontach

Beidh an measúnú in Fanacht Slán, Breathnú go Maith, Bheith Iontach ina mheasúnú rangbhunaithe. Tá Measúnú Rangbhunaithe amháin ann, arb ionann é agus toradh na hoibre ar tugadh fúithi i dtrí shnáithe an ghearrchúrsa Fanacht Slán, Breathnú go Maith, Bheith Iontach. Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara nach féidir obair a dhéantar sa chéad bhliain den tsraith shóisearach a áireamh don tuairisciú sa PGSS.

Measúnú Rangbhunaithe: Mo phróifíl phearsanta

Tugtar deis sa phróifíl phearsanta don scoláire machnamh a dhéanamh ar na rudaí a d'fhoghlaim sé agus na hathruithe atá déanta aige chun dearcadh dearfach a fhorbairt i leith a fholláine fisiciúla agus meabhraí. Is féidir léirmhíniú sách leathan a dhéanamh ar an teideal agus d'fhéadfaí aon fhormáid nó meascán d'fhormáidí a áireamh ann (fianaise ghrianghrafadóireachta/físe, ceistneoir, agallamh, samplaí d'obair, rólimirt, srl.) a chuireann ar chumas an scoláire an méid atá bainte amach aige i ndáil le heolas foghlamtha agus scileanna forbartha a léiriú.

Beidh na torthaí foghlama ar a ndéanfar measúnú trí Mo phróifíl phearsanta ag brath, a bheag nó a mhór, ar riachtanais an scoláire aonair.

D'fhéadfadh ábharthacht ar leith a bheith ag

Measúnú Rangbhunaithe: Mo phróifíl phearsanta

1.3, 1.4, 1.5, 2.4, 2.10, 2.13, 2.16, 2.17, 3.2, 3.5, 3.8, 3.9, 3.13, 3.14

An Measúnú Rangbhunaithe a chomhlánú in Fanacht Slán, Breathnú go Maith, Bheith Iontach

Comhlánóidh an scoláire próifíl phearsanta sula dtosaítear ar an ngearrchúrsa Fanacht Slán, Breathnú go Maith, Bheith Iontach. Ba cheart an dara próifíl phearsanta a chruthú ansin nuair atá an cúrsa críochnaithe.

Ba cheart go mbeadh na tascanna in Mo phróifíl phearsanta ailínithe go dlúth leis na Gnéithe Cáilíochta a leagtar amach thíos agus d'fhéadfaí aon fhormáid nó meascán d'fhormáidí a áireamh ann (fianaise ghrianghrafadóireachta/físe, ceistneoir, agallamh, samplaí d'obair, rólímirt) a chuireann ar chumas an scoláire an méid ata bainte amach aige i ndáil le heolas foghlamtha agus scileanna forbartha a léiriú. Féadfaidh an múinteoir a bhreithiúnas féin a úsáid chun na tascanna nó gníomhaíochtaí a idirdhealú chun dul in oiriúint do chumais agus riachtanais a scoláirí. Braithfidh an méid oiriúnachta agus tacaíochta ar riachtanais foghlama aonair gach scoláire.

Nuair atá an dá phróifíl phearsanta comhlánaithe, is féidir leis an múinteoirí agus an scoláire comparáid a dhéanamh idir an fhianaise a bailíodh agus measúnú cuí a dhéanamh ar dhul chun cinn agus gnóthachtálacha an scoláire i rith an ghearrchúrsa Fanacht Slán, Breathnú go Maith, Bheith Iontach.

Ullmhúchán

Is iomaí deis a bhíonn ag scoláire a bhíonn ag gabháil don ghearrchúrsa seo eolas a fháil agus na scileanna a foghlaimíodh a léiriú. Foghlaimíonn sé cá háit ar cheart dul agus cé leis ar cheart labhairt nuair a mhothaíonn sé tinn nó i bpian. Déanann sé cumarsáid le daoine fásta a bhfuil agus nach bhfuil aithne aige orthu ag amanna éagsúla i rith an chúrsa, m.sh. cumarsáid a dhéanamh nuair a mhothaíonn sé tinn, a chuid eolais phearsanta a chur in iúl, coinní a dhéanamh agus beannú de dhaoine mar is ceart.

D'fhéadfadh sé go n-áireofaí san ullmhúchán roinnt bunobair fiosrúcháin ag an scoláire m.sh. suirbhé, agallamh, r-phost nó scríobh litreacha. D'fhéadfadh sé go mbeadh eolas ar fáil i bhfoinsí idirlín le cois bileoga agus eolas a thugann an múinteoir agus/nó daoine fásta eile i dtimpeallacht foghlama laistigh nó lasmuigh den seomra ranga. Ba cheart don scoláire, áfach, na bunteachtaireachtaí ón ngníomhaíocht fiosrúcháin a thaifeadadh trí úsáid a bhaint as meáin a bhfuiltear cleachta leis (nótaí scríofa nó fuaimne, siombailí, srl.). D'fhéadfadh tacaíocht a bheith de dhíth ar an scoláire chun an t-ábhar a eagrú ina fhormáid fhóirsteanach le roinnt bheag bunteachtaireachtaí a chur i láthair trí úsáid stór bunfhocal.

Tá sé tábhachtach freisin ullmhú i gcomhair eolas a chur in iúl, mar atá sé tábhachtach feachtas a fhorbairt i measc scoláirí ar a riachtanaí atá sé cumarsáid shoiléir a dhéanamh tríd an meán a roghnaíodh m.sh. go digiteach, na healaíona drámaíochta nó Teanga Chomharthaíochta na hÉireann. Is gá don scoláire a aithint gur suntasach dáimh a chothú leis an lucht éisteachta/comhpháirtí cumarsáide m.sh. thrí bhreathnú sa tsúil, gothaí, úsáid an ghrinn nó rogha frapaí. D'fhéadfaí a iarraidh ar scoláirí eile na gnéithe a bhaineann le cur i láthair éifeachtach, amhail teilgean gutha, luas agus tuin chainte a shamhaltú le cois úsáid éifeachtach ábhar tacaíochta físeáin nó digiteach.

Comhairle don scoláire

- Is féidir leat d'eolas agus scileanna a léiriú in aon fhormaid.
- Féadfaidh tú comhoibriú le comhscoláirí ach déanfar measúnú aonair ort.
- Coinnigh dialann i rith an ama. Cabhróidh sé seo leat cuimhneamh ar an méid a rinne tú agus a d'fhoghlaim tú nuair atá tú réitithe chun do phróifíl phearsanta a chomhlánú.
- Cuir ceisteanna má tá aon rud ann nach dtuigeann tú nó nach bhfuil tú cinnte faoi.

An leibhéal gnóthachtála a chinneadh: Na Gnéithe Cáilíochta

Na Gnéithe Cáilíochta

Measúnuithe ar leibhéal comónta atá i Measúnuithe Rangbhunaithe. Tá dhá thuaisceoir ag Leibhéal 1: **Curtha i gcrích go rathúil** agus **Dul chun cinn déanta**.

Bunaíonn an múinteoir a bhreithiúnas ar cé acu a ghnóthaíonn nó nach ngnóthaíonn an scoláire tuairisceoir Curtha i gcrích go rathúil sa Mheasúnú Rangbhunaithe ar na Gnéithe Cáilíochta a leagtar amach sna treoirlínte seo. Ba cheart go mbeadh fianaise ar an obair nuair a bhronntar Curtha i gcrích go rathúil an-ghar do na critéir uile nó do bhunús mór na gcritéar don leibhéal sin sna Gnéithe Cáilíochta do Mo phróifíl phearsanta a leagtar amach sna treoirlínte seo, agus ba cheart gurb é breithiúnas an mhúinteora go bhfuil an tuairisceoir sin tuillte ag obair an scoláire 'ar an iomlán'.

Is iad na Gnéithe Cáilíochta na critéir a úsáidtear le hobair an scoláire a mheasúnú.

Na Gnéithe Cáilíochta: Mo phróifíl phearsanta
Curtha i gcrích go rathúil <ul style="list-style-type: none">• Tá fianaise ann gur féidir leis an scoláire bealaí a shainaithint chun saol sláintiúil go fisiciúil a chothabháil.

- Léiríonn an scoláire an chaoi a dtugann sé aire dá chuma.
- Cuireann an scoláire lena theaghlach/scoil nó pobal go dearfach.

I gcás an tuairisceoir Dul chun cinn déanta a bhronnadh, beidh leas bainte ag an scoláire as rochtain a fháil ar roinnt torthaí foghlama sa ghearrchúrsa agus beidh fianaise ann le tacú leis an mbronnadh sin.

Aiseolas a úsáid

Céim ríthábhachtach is ea aiseolas éifeachtach a chur ar fáil le tacú leis an bhfoghlaim. Cuirfear in iúl don scoláire cé acu a ghnóthaigh nó nár ghnóthaigh sé tuairisceoir Curtha i gcrích go rathúil nó Dul chun cinn déanta a luaithe a dhéanfar breithiúnas an mhúinteora. Bíodh sin mar atá, bíonn níos mó i gceist leis an aiseolas ná an tuairisceoir a bronnadh ar an scoláire a chur in iúl dó. Féadtar aiseolas ar láidreachtaí obair an scoláire, agus ar réimsí ar gá iad a fheabhsú, a úsáid le tacú leis an bhfoghlaim amach anseo. Tá tuilleadh eolais faoi úsáid aiseolais le fáil ag <http://juniorcycle.ie/Assessment>.

Toradh a cheistiú

Is í an scoil a phléifidh le ceisteanna i ndáil leis na tuairisceoirí a bhronntar ar Mheasúnú Rangbhunaithe, má thagann a leithéid chun cinn.